

Drobne wieści z Polski

Napisal dla „Nowego Świata” TADEUSZ WIENIAWA-OLUGOSZOWSKI

OBRAZEK OBYCZAJOWY

Wojna zostawiła duże ślady na fizjonomii społeczeństwa polskiego. Uprościli się m. in. obyczaje nie w dobrym tego słowa znaczeniu. Ludzie stali się nerwowi, opryskliwi, żli i niewyrozumiali. Oto scenka z życia Warszawy.

— Do apteki wpada zdyszany oficer wojsk polskich.

— Proszę o rozczytanie fizjologicznych... Możliwie przed... Bo właśnie teraz w szpitalu odbywa się operacja — i asystent chirurgowi polecił mi, abym jaknajprędzej to załatwił.

Prowizor nie zwraca uwagi. (W aptece — dość dużo czekających kolejk).

Zniecierpliwiony oficer powtarza swą prośbę.

— Niech pan stanie w „kolejce” — widzi pan ile osób czeka...

Oficer zwraca się tedy do oczekujących:

— Państwo pozwólc!... Ja nie mogę czekać... Mam żonę na stole operacyjnym...

Odpowiadają milczeniem. Ale widać, że ostatecznie nie będą oponować.

— Wiele pozwoli pan — mówi oficer, dając aptekarzowi receptę lekarza...

Prowizor bierze ją, czyta, oblicza...

— To będzie kosztować cztery miliony i sześćset tysięcy...

Oficer szepce do koleżanek: kieszonki, kieszonki! Na twarzy widzą zakłopotanie...

— Panie prowizorze, mogę prosić o grzeczność? — brakuje mi tutaj trzystu tysięcy marek... Pozwoli pan...

— Aż to lekarstwo wydać nie mogę — cedzi aptekarz.

— Proszę pana, zostawie zegarek i za chwilę przyjdę go tutaj wykupić...

Aptekarz wzrusza ramionami:

— Co pan sobie myśli? Czy u nas tu jest lombard, czy co? Doprowadzą do ostateczności oficer zmagrował wówczas decydująco:

— Pan mi musi dać to lekarstwo! Służę swym paszportem. Zostawę go tu, jako dowód, który za dwadzieścia minut wykupię.

— A to co innego... — wykręcał machinalnie „pigularski syn” — i biorąc paszport oficera, dodał:

— Ma pan lekarstwo...

Zebrała w aptece publiczność przypatrywała się temu milcząc.

— Oto jeden z przykładów, świadczących o „miłoścu bliźniego” w naszej ojczyźnie, która długoletnia niewola a następnie wojna pozabawili człowieka na cierpienie ludzkie.

SAMOBÓJSTWA

Ciężkie warunki bytu zwiększyły liczbę samobójstw. W Warszawie niema dnia, aby kronika nie wykazała szeregu nazwisk ludzi, którzy skończyli ze sobą z braku środków do życia. Na szczególną uwagę zasługują fakt, że wśród samobójstw znaczny odsetek stanowiły kobiety.

(Ciąg dalszy na str. 3ej)

Wybuch dystylarni „księżycówki” powodem katastrofalnego pożaru

W. Bukomski, aresztowany za pędzenie tajnej gorzelnii

ANSONIA, CONN., 15 stycznia. — W wielkim trye pietrowym murowanym gmachu przy Maple ul., którego górne piętra zajęte są przez lokatorów i kluby oraz warsztaty, a dolne piętro pięć sklepów — z niestawionych przyczyna powstał groźny pożar, który zniszczył cały budynek. Według danych szefa strażnicy pożar powstał skutkiem eksplozji wielkiej dystylarni wódki, — której ślady zauważono po ugaszeniu pożaru. Przypuszczenie, jakoby powodem pożaru była eksplozja bomb w jednym z klubów, niezmierzającym się na trzecim piętrze, nie zdaje się być prawdopodobnym, ponieważ mimo plynących poszukiwań, nie zdołano

znaleźć żadnych odłamków bomb.

Jako podejrzany o wzniesienie pożaru, został aresztowany W. Bukomski, w którego mieszkaniu na drugim piętrze znaleziono resztki rozbitych dystylarni dla wyrobienia księżycówki.

MOSKWA, 15 stycznia. — Federalna Rada Komisarzy bolszewickich uchwaliła powołać z wojny pod broń dwa roczniki z 1902 i 1903 do regularnej służby wojskowej. Powołanie tych roczników pod broń, zostało postanowione przez Radę Komisarzy, ze względu na niepewne położenie międzynarodowe.

UWAGA! UWAGA!

KLINIKA DOKTORA LORENZA

prowadzona przez

„NOWY ŚWIAT” I LIGĘ KOBIET

ZAWIADOMIENIE

W środę, dnia 16-go stycznia o godzinie 9ej przed południem do Domu Narodowego, 19-23 St. Marks Place, mają się zgłosić:

K. Salkiewicz, Bayonne (127 West 19 St.)

K. Prejs, Brooklyn, (307½—23 St.)

M. Śniadowski, New York, (607 East 12 St.)

Zieliński Jan, Brooklyn (138 North 6 St.)

Rutkowski Fr., Terryville, Conn. (P. O. B. 147)

Jesewicz G. Brooklyn (137—19 St.)

Z Domu Narodowego pacjenci udadzą się pod opiekę członkin Ligi Kobieta do doktora Lorenza.

Prosimy wszystkie osoby wymienione o listowne zawiadomienie nas, iż powyższe zawiadomienie przyjęły do wiadomości i że stawią się punktualnie o godzinie 9ej rano w środę do Domu Narodowego.

Panna Poppy Ginnett, żona swego konia w przeszkakowaniu auta. Amazonka ta wystąpi publicznie w Crystal Palace w Londynie (Anglia)

Smutne następstwa pijackiej orgii wśród Polaków

Krwawa bojka pijacka wśród Polaków — Jeden zabity kilku ciężko rannych

FALL RIVER, Mass., 15 stycznia. — Stanisław Mitchell zamieszkały przy 374 Detroit ul., zmarł dzisiaj, o godzinie 2 rano w General Hospital, na skutek obrażeń jakie odniósł wieczór podczas pijackiej orgii w domu Michała Nowickiego, 209 Detroit ulica. Półbity Mitchell został odwieziony do szpitala wieczorem — „odłudnia. Leżąc stwierdził u pobitego ciężkie rany na całym ciele i naruszenie mózgu. W związku z mordem, zostali aresztowani — Piotr Godzik, 316 Stevens ulica i Michał Nowicki, 209 Detroit ul. i puszczeni na wolność po złożeniu kaucji 1000 dol. każdy. Przesłuch sądowe w sprawie bójki pijackiej zakończono mordem, zostały wyznaczone na środę 16go stycznia. Sprawa bójki pijackiej według wiadomości zebranych przez policję przedstawia się następująco:

Policjant motocyklowy Le Blanc otrzymał wieczór wiadomość o bójce pijackiej w domu przy 206 Detroit ul. Przybywszy pod wskazany adres zauważył na ulicy Piotra Godzika z wielką raną na policzku. Zauważwszy pa trójkę, odjechał Godzika na stację

Oblakany Polak stawia opór całemu oddziałowi policji

B. Nowak zabarykadował się w swym domu, grozi śmiercią każdemu śmiałkowi

WINNIPEG, Kanada, 15 stycznia. — Bol. Nowak, dostawczy na glego oblakania wypodził swego brata z domu położonego nad brzegiem jeziora Whitemouth i zagroził zabiciem każdego, który się odważy zbliżyć do jego domu. Specjalny oddział policji wysłany na ujęcie Nowaka, mimo wszelkich podstępów aby się dostać w pobliże domu — od soboty stoi na odległość strzelając do domu, nie chcąc się na celne strzały oblakana narażać.

W ostatniej chwili dowiedza odd. policyjny otrzymał kilka naboju, które Nowak, który postanowił pod osłoną nocy zaatakować krótką wojnę i wziął go żywym do niewoli.

Uruchomienie mennicy w Petrogradzie

MOSKWA, 15 stycznia. — Rząd bolszewicki ogłasza oficjalnie, że wazawa w mennicy petrogradzkiej biele nową monetę złotych, srebrną i miedzianą, która zostanie puszczona w obieg z nadziejami wiary dla zastąpienia dotychczasowych bolszewickich rubli papierowych. Dotychczas w mennicy petrogradzkiej biło tylko medale i odznaki dla czerwonej armii. Obecnie mennica pracuje na trzy zmiany na dobę, by dostarczyć obywateli i dalsi monetę srebrną i miedzianą, która zostanie puszczona w obieg z nadziejami wiary dla zastąpienia dotychczasowych bolszewickich rubli papierowych będąc w obiegu w dniu 1 stycznia, 1924 roku jest wartości 70,000,000 złotych rubli i za tę sumę rząd bolszewicki puścił w obieg nową

Węgry narodem nawróconym monarchistycznym

BUDAPEST, 15 stycznia. — Mimo, że każdy Węgier w duchu jest monarchistą z przekonania i olbrzymia część do tego się otwarcie przynajmniej, najgorzej monarchiści nie myślą na razie o powołaniu na tron jakiegoś króla, by oszczędzić ojczyznę nie skończonych nieszczęść i klęskami dalszych strat i upokorzeń. Przeciwnie postanowili oni czekać cierpliwie, aż przyjdzie dzień, kiedy będą mogli na drodze legalnej powołać nowego monarchę z dawnej panującej monarchii habsburskiej.

Gwałtowny spadek Franka Francuskiego

Spowodował spadek wszystkich walut europejskich

PARYŻ, 15 stycznia. — Frank francuski spadł najniżej w swej historii, dochodząc 120 franków za amerykańskiego dolara.

Spadek franka francuskiego po ciągłym za sobą zniżkę wszystkich walut europejskich z wyjątkiem lire włoskiej, której kurs wzrósł, nie jest z franciskiem francuskim.

Financiści francuscy nie są w możności wskazać na właściwy powód spadku kursu franka i innych walut europejskich.

Były podsekretarz stanu Davis, przewodniczącym sądu polubownego

DLA ROZSTRZYGNIECIA SPORU POLSKI I LITWY O KŁAJPEDE

Od pomyślnego załatwienia tego sporu, zależy pokój w Środkowej Europie

WYWIAD PRZEDSTAWICIELA „NOWEGO ŚWIATA” U DAVIS, ROZJEMCY POMIĘDZY POLSKĄ I LITWĄ

Senat w Polsce uchwala reformę waluty

Warszawa, 15 stycznia. — Senat na ostatnim swym posiedzeniu uchwalił prawo naprawy skarbu i reformy waluty.

Uchwalenie przez senat prawa naprawy skarbu i reformy waluty, jest pierwszym krokiem obecnego rządu premiera Wł. Grabskiego do uratowania Polski od zagrożeń jej ruin finansowej. Oparcie się na danych mu szerokiach pełnomocnictw finansowych — premier Grabski i zastępca minister finansów zabrał się energicznie do pracy, w czym mu idą na rękę wszystkie stronnictwa w sejmie, jak i senacie, o prócz mniejszości narodowych. W kołach sejmowych panuje przekonanie, że rząd Grabskiego, jako kołowy nie posiadający całkowitego zaufania sejmowi i senatowi, może się wiele przyczynić do uratowania finansów Polski.

UROCZYSTO OTWARCIE NOWEGO PARLAMENTU ANGIELSKIEGO

KRÓL ODCZYTUJE MOWE TRONOWĄ

Opozycja przygotowuje wobec nieufności dla obecnego rządu

LONDYN, 15 stycznia. — Dziś nastąpiło uroczyste otwarcie nowego parlamentu przez króla Jerzego, który odczytał swą mowę tronową, przygotowaną przez premiera Baldwinia. W tym wykładzie mowa o wojnie królewskiej, parlament natychmiast się rozdzielił do dnia następnego, by dać wyznaczonym komisjom czas do przygotowania materiału dla obrad na pierwsze kilka dni.

Najważniejszą sprawą obrad na pierwsze sesji nowego parlamentu będzie głosowanie nad wotum zaufania dla obecnego rządu. — Przywódcy Partii Pracy i liberałów naradzają się nad deklaracją uprzedziawiającą wotum nieufności dla rządu Baldwinia, jakie zostanie uchwalone jutro na pierwszej regularnej sesji.

EXTRA!

Aresztowania wielu faszystów w garnizonie warszawskim

SOCJALIŚCI OSTRO KRYTYKUJĄ GRABSKIEGO — ROZŁAM W KLUBIE ŻYDOWSKIM

SPECJALNA DEPEZA DO „NOWEGO ŚWIATA”

WARSZAWA, 15 stycznia. — Dzisiaj dokonano w Warszawie licznych aresztowań w związku z dochodzeniem w sprawie faszystów. Do aresztowanych za należności do tajnej organizacji faszystowskiej należą oficerowie armii, między innymi wielu oficerów wyższych rang i jeden generał.

Postawie socjalistycznym nadal ostro krytykuje rząd Grabskiego, zarzucając mu, iż reformy zapowiedziane, obciążają lud pracujący, a pomagają za kapitalistom i przemysłowcom, którzy zawsze znajdują sposoby uchylania się od płacenia podatków itd. Opozycja socjalistów może spowodować dalszy kryzys rządowy.

W żydowskim klubie sejmowym nastąpił rozłam. Grupa ortodoksofów domaga się, aby klub żydowski popierał Grabskiego, grożąc, iż w przeciwnym razie wystąpią z klubu i utworzą osobną grupę ortodoksofów.

Imigranci rosyjscy, którzy do Polski przybyli po 8 stycznia 1920 roku, wezwani zostali do opuszczenia granic Rzeczypospolitej.

Wszelkie usiłowania, aby przy pomocy wzajemnych i pojednawczych ustępstw sprawiedliwie i bezstronnie załatwić spór kwestię Kłajpedy, która od dłuższego czasu jest źródłem międzynarodowych nieporozumień, okazały się daremnymi. Zaproponowanie otrzymanie klajpedy przez Litwę, o której udział w rozstrzygnięciu sporu będzie przywrotnego charakteru. Zaproponowanie przyjęciem z zadowoleniem dla kilku różnych powodów: 1) Przedewszystkiem, ponieważ uważam, że jest moralnym obowiązkiem państwa, aby wykonać podobnie jak i państwa pomagając załatwiać spory między narodami, zagrażające naruszeniem pokoju i zniszczeniem dobrobytu narodów interesowanych; 2) Ponieważ wierzę w możliwość załatwienia takich spraw przy pomocy wzajemnych ustępstw i polubownego pośrednictwa Ligi Narodów, która specjalnie do tego celu została powołana, zanim dojdą do tego stopnia naprężenia, że nie dadzą się załatwić na drodze pojednawczej.

Obecny spór nie jest tedy, ale trafne i zadawające rozstrzygnięcia sporu dla obydwojch stron będzie miało wielkie znaczenie dla całej Północno-Wschodniej Europy i odwołanie załatwienia tego sporu jest nie tylko przesłanką dla powojennej odbudowy, ale może się stać groźną nową wojną.

Oczywiście nie mogę przepowiedzieć, jaki obrót weźmie sprawa przy załatwianiu sprawy. Nie zostałem zaproszony do rozstrzygnięcia tej sprawy dlatego, że posiadam dokładną znajomość całego sporu, a dlatego, że jako Amerykanin i prywatny obywatel państwa, nie mającego żadnego interesu w sporze według opinii Ligi Narodów jako wolny od miejscowych uprzedzeń będę

(Ciąg dalszy na str. 6-jej)

Ponowne gwałtowne trzęsienie ziemi w Tokio

TOKIO, 15 stycznia. — Dato się tutaj odczuć ponowne gwałtowne trzęsienie ziemi podobne do tego, które spowodowało na Japonię katastrofę ubiegłego września. Skutkiem trzęsienia ziemi, została przerwana komunikacja telefoniczna i telegraficzna, a także wszelka komunikacja kolejowa. Na północny wschód od miasta Tokio popękala ziemia i w wielu punktach w głębokie rwy, przedstawiające groźne niebezpieczeństwo z powodu wydobywających się z wnętrza rwy silnych odórów gazowych.

OSAKA, 15 stycznia. — Wczoraj rano prawdopodobnie we wtorek 15go stycznia, według czasu japońskiego, który jest 17 godzin wcześniej, odczuł się tutaj odczuć silne trzęsienie ziemi, które nie wyrażało większych szkód oprócz przerwania linii telegraficznych i telefonicznych. Centrum trzęsienia miało miejsce w okolicy Tokio. Komunikacja kolejowa pomiędzy Oską i Chinami również została przerwana.

